

जवाहर नवोदय विद्यालय प्रवेश परीक्षा

सराव प्रश्नपत्रिका (3)

भाग एक * बुद्धिमत्ता चाचणी

उमेदवारांसाठी सूचना

1. प्रश्नपत्रिकेच्या या भागात 50 प्रश्न आहेत.
2. संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचत बसू नका. पहिल्या प्रश्नापासून प्रश्न सोडविण्यास सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करा. जर वेळ असेल तर कठीण प्रश्न तुम्ही नंतर सोडवू शकता.
3. हा भाग दहा विभागांत विभागलेला आहे. प्रत्येक विभागात 5 प्रश्नांचा समावेश आहे. प्रत्येक विभागातले प्रश्न एकाच स्वरूपाचे आहेत.

विभाग - I

सूचना : प्रश्न 1 ते 5 मध्ये तीन प्रश्नआकृत्या दिलेल्या आहेत आणि चौथीची जागा मोकळी ठेवलेली आहे. प्रश्नआकृत्या मालिकेत आहेत. पुढे दिलेल्या उत्तराच्या आकृत्यांमधून अशी आकृती शोधून काढा की जी आकृतीमालिका पूर्ण करील. त्या आकृतीखालील पर्यायाचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेत प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहा.

प्रश्न 1

प्रश्नआकृत्या	उत्तरआकृत्या
	1 2 3 4

प्रश्न 2

प्रश्नआकृत्या	उत्तरआकृत्या
	1 2 3 4

प्रश्न 3

प्रश्नआकृत्या	उत्तरआकृत्या
	1 2 3 4

प्रश्न 4

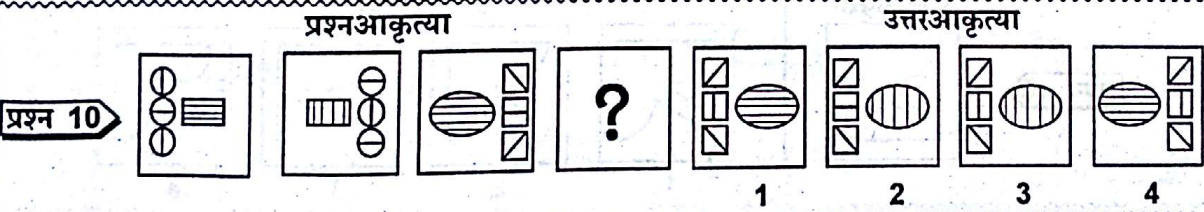
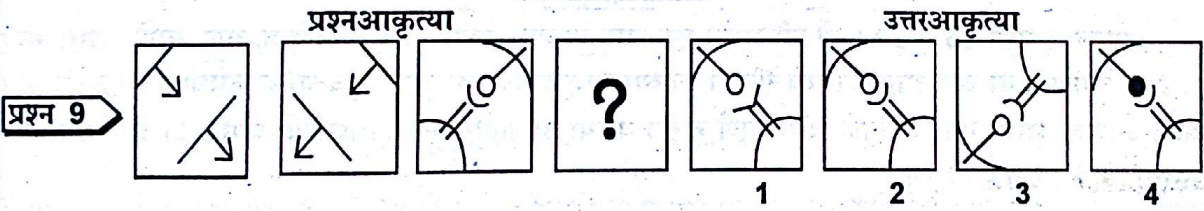
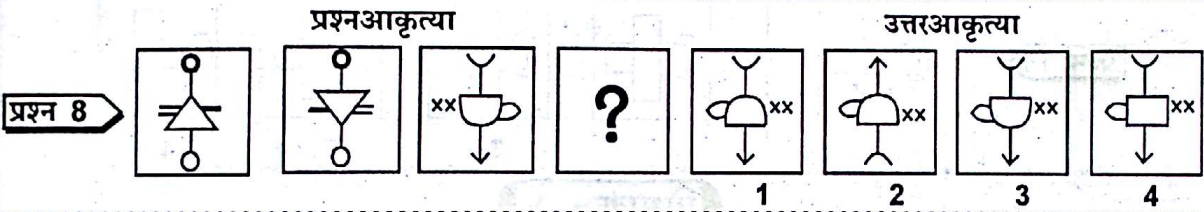
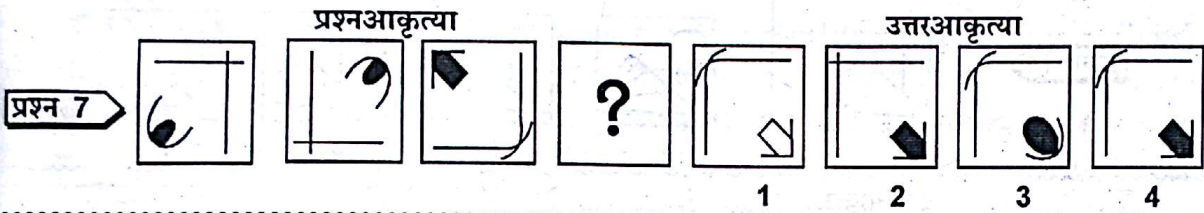
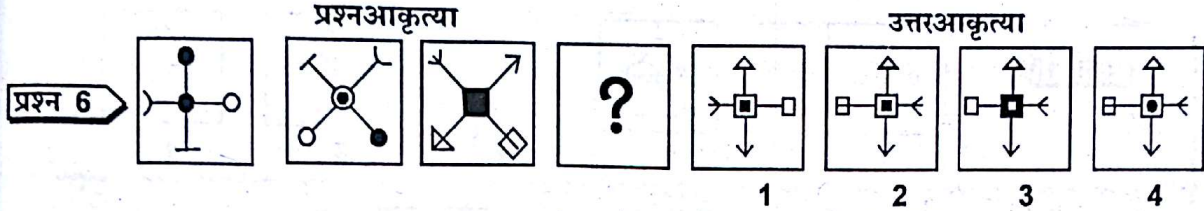
प्रश्नआकृत्या	उत्तरआकृत्या
	1 2 3 4

प्रश्न 5

प्रश्नआकृत्या	उत्तरआकृत्या
	1 2 3 4

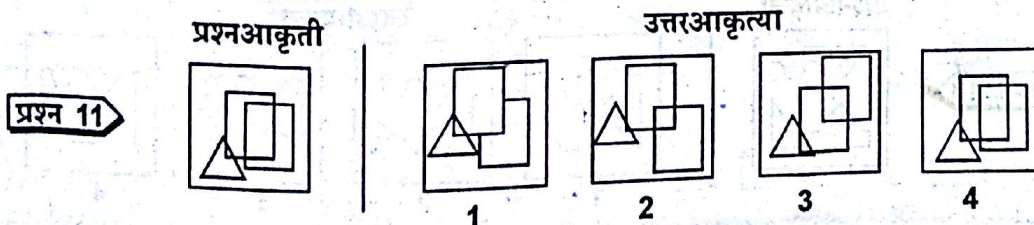
विभाग - II

सूचना : प्रश्न 6 ते 10 मध्ये तीन प्रश्नाकृत्या दिल्या असून चौथ्या आकृतीसाठी प्रश्नचिन्ह दिलेले आहे. पहिल्या दोन प्रश्नाकृत्यांमध्ये काही संबंध आहे. अशा प्रकारचा संबंध आकृती 3 व 4 मध्येही असायला पाहिजे. उत्तरआकृत्यांमधून एक अशी आकृती शोधा जी प्रश्नचिन्हाच्या जागी देता येईल. त्या आकृतीखालच्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

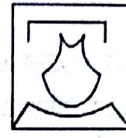
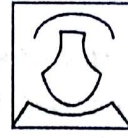

विभाग - III

सूचना : प्रश्न 11 ते 15 मध्ये रेषेच्या डाव्या बाजूस एक प्रश्नआकृती दिलेली असून उजव्या बाजूस 1, 2, 3 आणि 4 अशा चार उत्तराच्या आकृत्या दिलेल्या आहेत. यांपैकी जी उत्तराची आकृती प्रश्नाच्या आकृतीशी हुबेहूब जुळणारी असेल तिच्या खालील पर्यायाचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेतील चौकटीत लिहा.

प्रश्न 12

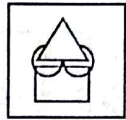
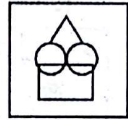
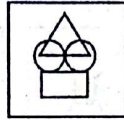
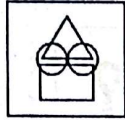
1

2

3

4

प्रश्न 13

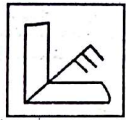
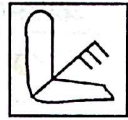
1

2

3

4

प्रश्न 14

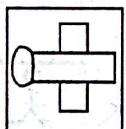
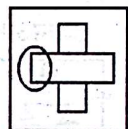
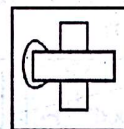
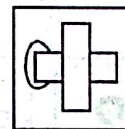
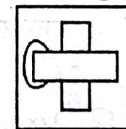
1

2

3

4

प्रश्न 15

1

2

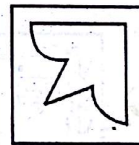
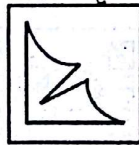
3

4

विभाग - IV

सूचना : प्रश्न 16 ते 20 मध्ये चौरसाचा एक भाग रेषेच्या डाव्या बाजूला दिलेला आहे आणि दुसरा भाग 1, 2, 3 आणि 4 या चार आकृत्यांमध्ये रेषेच्या उजव्या बाजूला दिलेला आहे. उजव्या बाजूमधील आकृत्यांमधून अशी आकृती शोधा की, ज्यामुळे चौरस पूर्ण होईल व त्या आकृतीखाली असणाऱ्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्रश्न 16

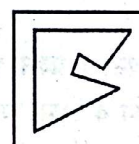
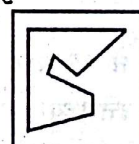
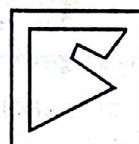
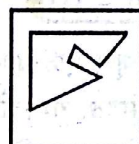
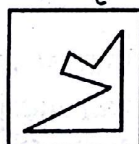
1

2

3

4

प्रश्न 17

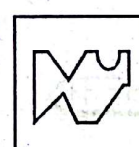
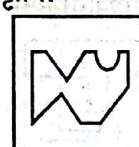
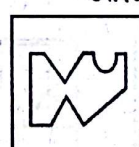
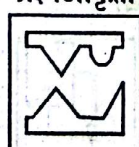
1

2

3

4

प्रश्न 18

1

2

3

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

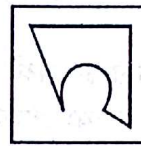
प्रश्न 19

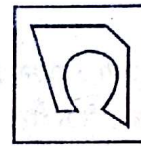
1

2

3

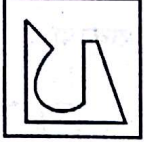

4

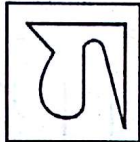
प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 20

1

2

3

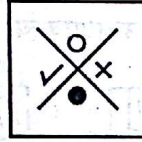

4

विभाग - V

सूचना : प्रश्न 21 ते 25 मध्ये प्रत्येक प्रश्नात 1, 2, 3 आणि 4 अशा आकृत्या दिलेल्या आहेत. यांपैकी तीन आकृत्या कोणत्यातरी बाबतीत समान असून एक आकृती निराळी आहे. जी आकृती निराळी आहे, ती ओळखून तिच्या खाली दिलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहा.

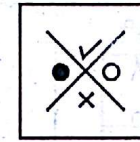
प्रश्न 21

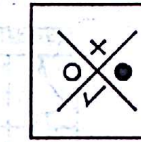
1

2

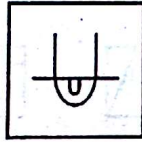

3

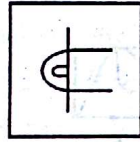

4

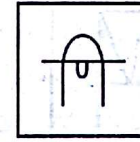
प्रश्न 22

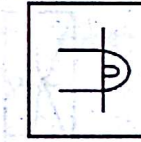
1

2

3

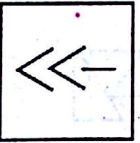

4

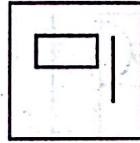
प्रश्न 23

1

2

3

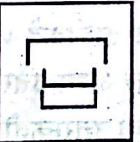

4

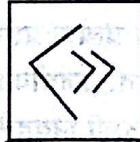
प्रश्न 24

1

2

3

4

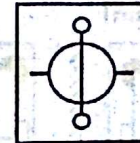
प्रश्न 25

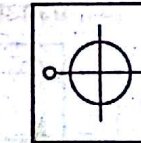
1

2

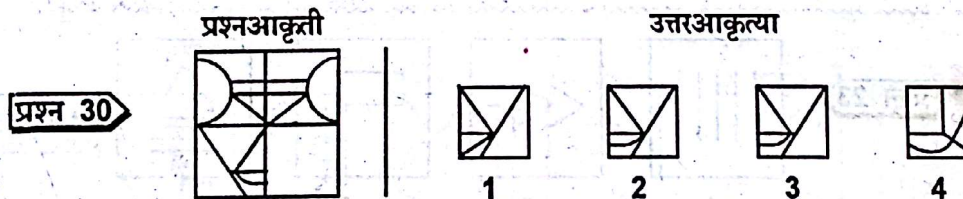
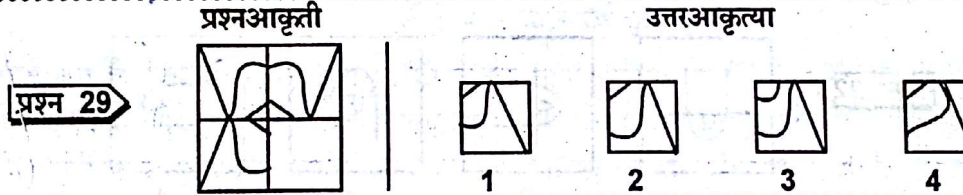
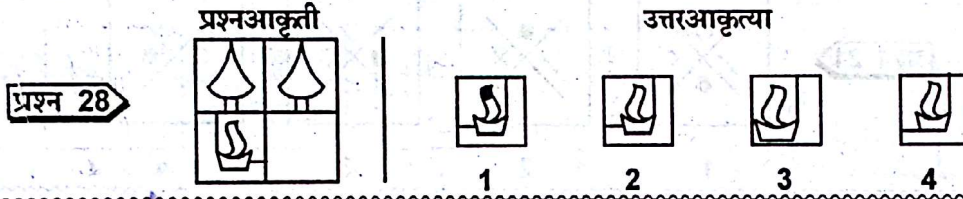
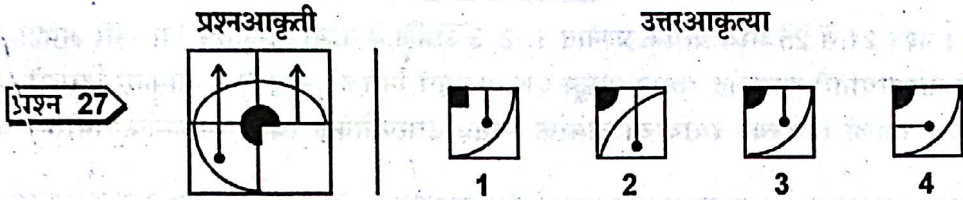
3

4

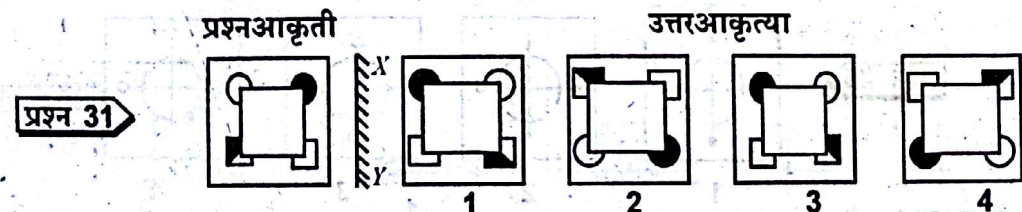
विभाग - VI

सूचना : प्रश्न 26 ते 30 मध्ये रेषेच्या डाव्या बाजूला एक प्रश्नआकृती आहे. त्यातील थोडा भाग वगळला आहे. उजवीकडील उत्तराच्या आकृत्या 1, 2, 3 आणि 4 काळजीपूर्वक पाहा आणि उत्तराच्या आकृत्यांपैकी जी आकृती तिची दिशा न बदलता प्रश्नाकृतीच्या वगळलेल्या भागात बरोबर बसून त्यातील नक्षी पूर्ण करील, ती आकृती कोणती ती शोधून काढून तिच्या खालच्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग - VII

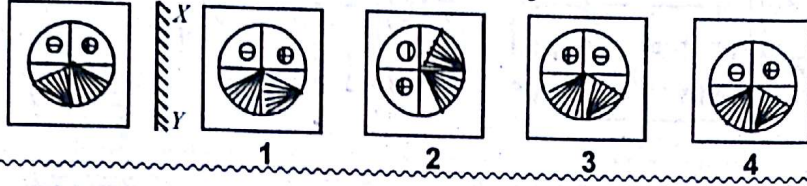
सूचना : प्रश्न 31 ते 35 मध्ये प्रत्येक प्रश्नात डावीकडे एक प्रश्नाकृती आणि उजवीकडे 1, 2, 3 आणि 4 अशा चार आकृत्या दिलेल्या आहेत. उजवीकडील अशा उत्तराकृतीला निवडा जो प्रश्नाकृतीचे प्रतिबिंब आहे जेव्हा आरसा XY ला ठेवला असेल. तुम्ही निवडलेल्या उत्तराकृतीचा क्रमांक प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये इंग्लिश अंकात लिहा.

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

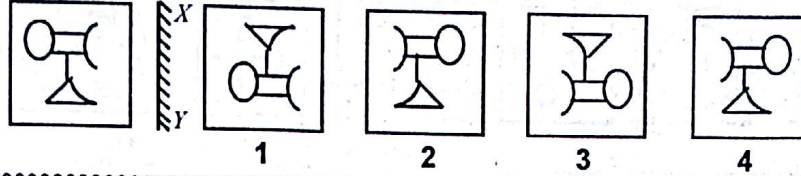
प्रश्न 32

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

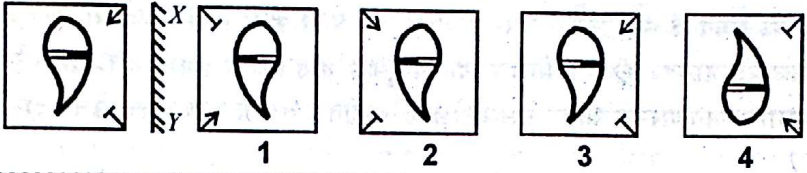
प्रश्न 33

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

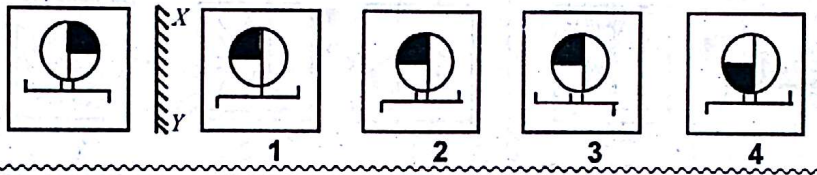
प्रश्न 34

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 35

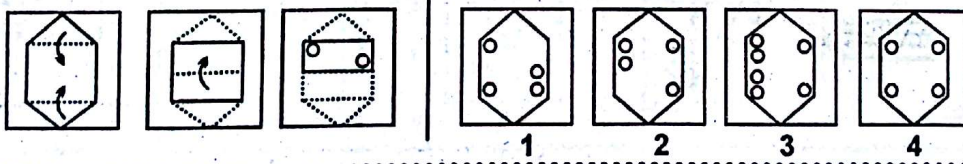
विभाग - VIII

सूचना : प्रश्न 36 ते 40 मध्ये कागदाच्या एका तुकड्याला दुमडून काही ठिकाणी ते पंच केले जाते, डावीकडील प्रश्नाकृतीमध्ये दाखविल्याप्रमाणे उजवीकडे चार उत्तराकृत्या 1, 2, 3 आणि 4 दिलेल्या आहेत. कागद उघडल्यावरच्या आकृतीप्रमाणे चार उत्तराकृतींमधील एक उत्तर निवडा आणि तुमचे उत्तर केवळ इंग्लिश अंकामध्ये (उदा. 1, 2, 3, 4) प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये लिहा.

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

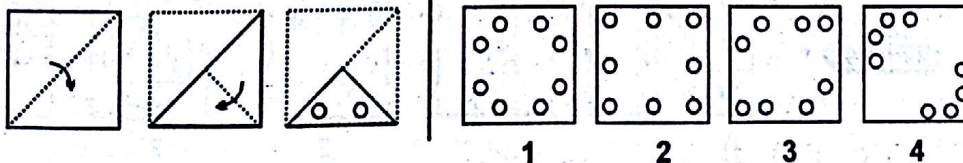
प्रश्न 36

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

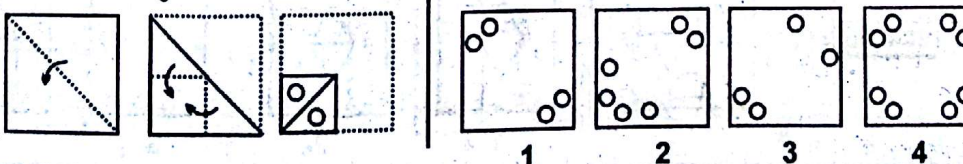
प्रश्न 37

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

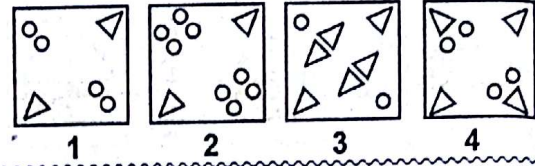
प्रश्न 38

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

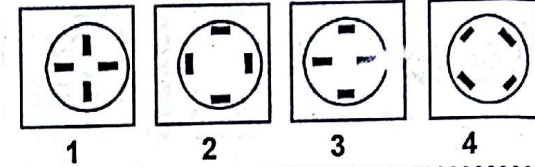
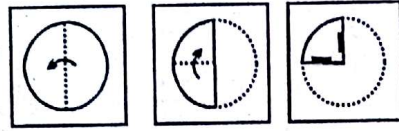
प्रश्न 39

प्रश्नआकृत्या

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 40

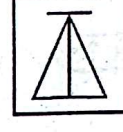
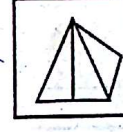
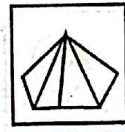
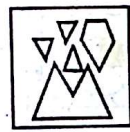
विभाग - IX

सूचना : प्रश्न 41 ते 45 मध्ये डाव्या बाजूला एक प्रश्नाकृती असून उजव्या बाजूच्या 1, 2, 3 आणि 4 या उत्तराकृती दिलेल्या आहेत. प्रश्नाकृतीमध्ये दिलेले तुकडे जोडून उत्तर तयार करा. तुम्ही निवडलेल्या उत्तराकृतीच्या क्रमांकाने प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेत तुमचे उत्तर दाखवा.

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 41

1

2

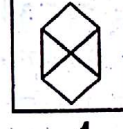
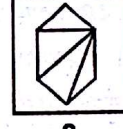
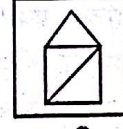
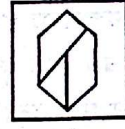
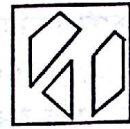
3

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 42

1

2

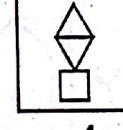
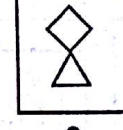
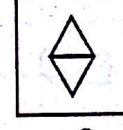
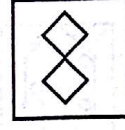
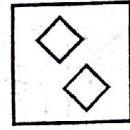
3

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 43

1

2

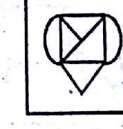
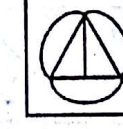
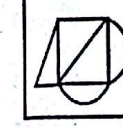
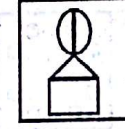
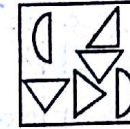
3

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 44

1

2

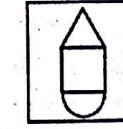
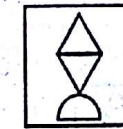
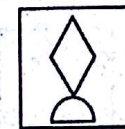
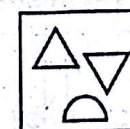
3

4

प्रश्नआकृती

उत्तरआकृत्या

प्रश्न 45

1

2

3

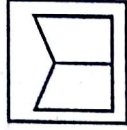
4

विभाग - X

सूचना : प्रश्न 46 ते 50 मध्ये डाव्या बाजूला एक प्रश्नाकृती आहे आणि उजवीकडे चार उत्तराकृती 1, 2, 3 आणि 4 दिलेल्या आहेत. त्या उत्तराकृतीला शोधा ज्यात प्रश्नाकृती लपून/दडून बसलेली आहे. तुमचे उत्तर तुम्ही निवडलेल्या आकृतीच्या क्रमांकाने प्रश्नाला जुळणाऱ्या क्रमांकासमोरील चौकटीत उत्तरपत्रिकेमध्ये दाखवा.

प्रश्न 46

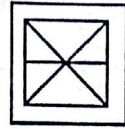
प्रश्नाकृती

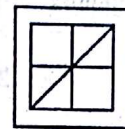
उत्तराकृत्या

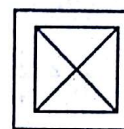
1

2

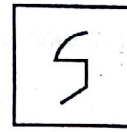
3

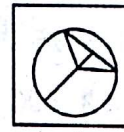
4

प्रश्न 47

प्रश्नाकृती

उत्तराकृत्या

1

2

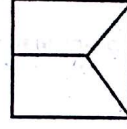
3

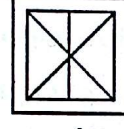
4

प्रश्न 48

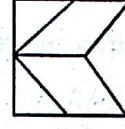
प्रश्नाकृती

उत्तराकृत्या

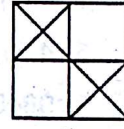
1

2

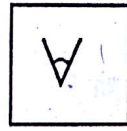
3

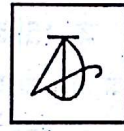
4

प्रश्न 49

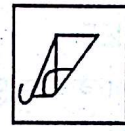
प्रश्नाकृती

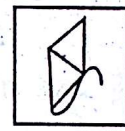
उत्तराकृत्या

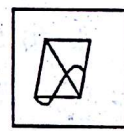
1

2

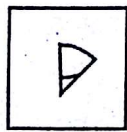
3

4

प्रश्न 50

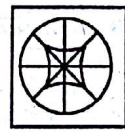
प्रश्नाकृती

उत्तराकृत्या

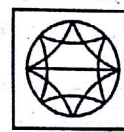
1

2

3

4

भाग दोन * अंकगणित

◆ उमेदवारांसाठी सूचना ◆

1. या भागात 51 ते 75 या क्रमांकांचे एकूण 25 प्रश्न आहेत.
2. सुरुवातीला संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचण्याची आवश्यकता नाही. पहिल्या प्रश्नापासून क्रमाने प्रश्न सोडविण्यास सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडवा आणि नंतर वेळ मिळाला तर राहिलेले प्रश्न सोडवा.
3. प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3, 4 अशी पर्यायी उत्तरे दिली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. योग्य ते उत्तर निवडा आणि त्याच्या बाजूला असलेला पर्याय क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

सूचना : प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक असलेली संभाव्य उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. तुम्हाला बरोबर उत्तर निवडायचे आहे आणि त्याच्या बाजूला असलेल्या पर्यायात क्रमांक उत्तरपत्रिकेत प्रश्नक्रमांकासमोरील चौकटीत लिहायचा आहे.

प्रश्न 51 : लांबी रुंदीच्या दुप्पट असणाऱ्या आयताची परिमिती 24 सेंमी. आहे, तर त्या आयताचे क्षेत्रफळ किती ?

1. 32 मी.² 2. 128 सेंमी.² 3. 27 सेंमी.² 4. 32 सेंमी.²

प्रश्न 52 : 175 % हे अपूर्णाक रूपात असे लिहितात.

1. $1\frac{3}{4}$ 2. $17\frac{5}{10}$ 3. $1\frac{3}{8}$ 4. $\frac{17.5}{100}$

प्रश्न 53 : रु. 800 वर दरसाल 9 % दराने $1\frac{3}{4}$ वर्षासाठी किती व्याज मिळेल ?

1. 72 रु. 2. 198 रु. 3. 126 रु. 4. 144 रु.

प्रश्न 54 : 5 मी. लांब व 3.5 मी. रुंद भितीवर 28 सेंमी. × 25 सेंमी. मापाचे किती कागद चिकटवता येतील ?

1. 125 2. 25 3. 500 4. 250

प्रश्न 55 : $44 + \frac{4}{1000} + \frac{4}{100} =$ किती ते दशांश अपूर्णाकात मांडा.

1. 44.44 2. 44.440 3. 44.404 4. 44.044

प्रश्न 56 : 5, 4, 9, 8 व 0 हे अंक वापरून मोठ्यात मोठी बनणारी विषम संख्या कोणती ?

1. 98405 2. 98540 3. 98541 4. 98501

प्रश्न 57 : भागाकाराच्या एका उदाहरणात भागाकार, बाकी व भाजक अनुक्रमे 35, 45 व 50 असेल तर भाज्य संख्या कोणती असेल ?

1. 1625 2. 2285 3. 1595 4. 1795

प्रश्न 58 : 194, 305, 416 या संख्यांमध्ये दोन संख्या कोणत्या ?

1. 517, 628 2. 527, 638 3. 527, 628 4. 506, 638

प्रश्न 59 : मुंबईहून बेळगावला जाणारी आगगाडी रात्री 8.15 वाजता सुटली व दुसऱ्या दिवशी सकाळी 9.52 र बेळगावला पोहोचली तर आगगाडीला बेळगावला पोहोचण्यासाठी लागलेला वेळ किती ?

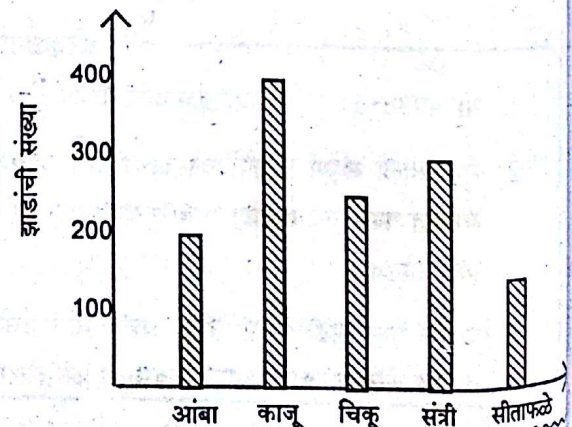
1. 18 तास 7 मिनिटे 2. 13 तास 27 मिनिटे
3. 12 तास 37 मिनिटे 4. 13 तास 37 मिनिटे

प्रश्न 60 : एका आयताकृती बागेची परिमिती 140 मी. असून त्यांच्या लांबीरुंदीतील फरक 10 मी. आहे, तर त्या बागेची लांबी किती ?

1. 30 मी. 2. 40 मी.
3. 75 मी. 4. 65 मी.

प्रश्न 61 : सोबतच्या आलेखावरून काजू व संत्र्यांच्या झाडापेक्षा आंबा, चिकू व सीताफळाची एकूण झाडे कितीने कमी अथवा जास्त आहेत ते सांगा.

1. 100 ने जास्त 2. 150 ने कमी
3. 150 ने जास्त 4. 100 ने कमी

प्रश्न 75 : दोन अंकी दोन संख्यांचा गुणाकार 1875 आहे. त्यापैकी एक संख्या दुसरीच्या तिप्पट आहे; तर त्यापैकी मोठी संख्या कोणती ?

1. 25

2. 45

3. 75

4. 105

भाग तीन * भाषा

◇ उमेदवारांसाठी सूचना ◇

1. भाषा या प्रश्नपत्रिकेत 76 ते 100 या क्रमांकांचे एकूण 25 प्रश्न आहेत.
2. सुरुवात करण्यापूर्वी संपूर्ण प्रश्नपत्रिका वाचून काढण्याची आवश्यकता नाही. पहिल्या प्रश्नापासून प्रश्न सोडविण्यास सुरुवात करा. जर एखादा प्रश्न कठीण वाटला तर पुढचा प्रश्न सोडविण्याचा प्रयत्न करा. जर वेळ असेल तर कठीण प्रश्न तुम्ही नंतर सोडवू शकता.
3. प्रश्नपत्रिकेतील या विभागात पाच उतारे आहेत. प्रत्येक उताऱ्याच्या खाली पाच प्रश्न आहेत. उतारे काळजीपूर्वक वाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
4. प्रत्येक प्रश्नाला ठळकपणे 1, 2, 3 आणि 4 अशा अंकांत चार संभवनीय उत्तरे दिलेली आहेत. योग्य ते उत्तर निवडून उत्तराच्या बाजूला दिलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

सूचना : या भागात पाच उतारे आहेत. प्रत्येक उताऱ्याच्या शेवटी पाच प्रश्न आहेत. प्रत्येक उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि त्यावर विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नासाठी 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक असलेली संभाव्य उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी फक्त एकच उत्तर बरोबर आहे. तुम्हाला बरोबर उत्तर निवडायचे आहे आणि त्याच्या बाजूला असलेल्या पर्यायाचा क्रमांक स्वतंत्र उत्तरपत्रिकेत लिहा.

उतारा - 1

हिमालय हा जगातील सर्वांत मोठा 5,94,400 चौ. कि. मी. क्षेत्रफळ असलेला पर्वतसमूह आहे. हिमालयाची लांबी 2,500 कि. मी. व रुंदी 200 ते 400 कि.मी. इतकी असून त्यात भारत, पाकिस्तान, नेपाळ, भूतान, तिबेट या भूप्रदेशाचा समावेश आहे. या पर्वतरांगांमध्ये 8863 मी. उंचीची गौरीशंकर व 8611 मीटर उंचीची के₂ ह्या अत्युच्च पर्वतरांगा आहेत. त्याखालोखाल नंगापर्वत नंदादेवी ह्या पर्वतरांगा आहेत. यापैकी बरीच शिखरे हिमाच्छादित आहेत. त्यामुळेच याला 'हिमालय' असे नाव पडले.

सुमारे पावणेचार लाख वर्षापूर्वी भारत ज्या भूखंड पाटीवर आहे ती वर उचलली जाऊन युरेशियन भूखंड पाटीवर आदळताना प्राचीन टेथिस समुद्रातील गाळ मुडपला जाऊन पर्वत तयार झाला, तो हिमालय. त्याच्या गर्भात अतिप्राचीन खडक आहेत हे त्याचे वैशिष्ट्य आहे. आजही गौरीशंकरची उंची बदलत आहे. इ. स. 1852 मध्ये ती 7840 मीटर होती, तर 1987 मध्ये ती 8848 मीटर होती. हिमालयाचे उंच होत राहणे हे जोपर्यंत भारताचा भूखंड आदळत राहिल, तोवर प्रतिवर्षी साधारण 4 मि.मी. वाढ सुरूच राहिल.

प्रश्न 76 : हिमालयाचे क्षेत्रफळ किती आहे ?

1. 5,94,40,00,00,000 चौ. मी.

2. 2,500 कि.मी.

3. 5,49,400 चौ. कि. मी.

4. यापैकी नाही.

प्रश्न 77 : हिमालयातील सर्वांत उंच पर्वतरांग कोणती ?

1. नंगापर्वत

2. गौरीशंकर

3. नंदादेवी

4. के₂

प्रश्न 78 : हिमालय कोणत्या खंडात आहे ?

1. भारत

2. युरोप

3. आशिया

4. युरेशियन

प्रश्न 79 : 'हिमालय' असे नाव या पर्वतसमूहाला का देण्यात आले ?

1. हा पर्वत जगात सर्वांत उंच असल्यामुळे
2. हा पर्वत बर्फाने व्यापलेला असल्यामुळे
3. समुद्राच्या गाळापासून तयार झाल्यामुळे
4. प्राचीन खडकापासून तयार झाल्यामुळे

प्रश्न 80 : 1987 साली गौरीशंकर या पर्वतरांगेची उंची किती होती ?

1. 8611 मी.
2. 8863 मी.
3. 8848 मी.
4. 8840 मी.

उतारा - 2

तुळशीच्या अंगणात बेहड्याचे झाड होते. एकदा श्याम तिथेच खेळत होता. तेवढ्यात झाडावरून एक चिमणीचे पिलू टपकन खाली पडले. इवलेसे पिलू उंचावरून पडले. पार लोळागोळा होऊन गेले. श्यामने पाहिले. पिलाचे शरीर थरथरत होते. छाती धडधडत होती. श्यामला वाईट वाटले. त्याने एका फडक्यावर ठेवून त्या पिलास घरात आणले. मऊ कापसावर ठेवले. श्याम आणि त्याचा भाऊ पिलाची काळजी घेऊ लागले. पिलाच्या चोचीत तांदळाच्या बारीक कण्या भरवू लागले. शिंपल्याने पाणी पाजू लागले. पण इवलेसे पिलू! घायाळ झालेले! ते कसे खाणार-पिणार? त्याने अखेरीस मान टाकली. श्यामला फार दुःख झाले.

प्रश्न 81 : अंगणामध्ये कशाचे झाड होते ?

1. तुळशीचे
2. आंब्याचे
3. बेहड्याचे
4. फणसाचे

प्रश्न 82 : पिलू लोळागोळा कशामुळे झाले ?

1. खायला न मिळाल्यामुळे
2. उंचावरून पडल्यामुळे
3. घाबरल्यामुळे
4. दगड लागल्यामुळे

प्रश्न 83 : श्यामने पिलास कोठे ठेवले ?

1. मऊ गवतावर
2. चिमणीच्या घट्यात
3. घराच्या दरवाजासमोर
4. मऊ कापसावर

प्रश्न 84 : श्यामने पिलास काय खाऊ घातले ?

1. तांदळाच्या बारीक कण्या
2. ज्वारीच्या कण्या
3. तांदळाचे टपोरे दाणे
4. भात

प्रश्न 85 : शेवटी त्या पिलाचे काय झाले ?

1. मान मोडली
2. मरण पावले
3. उडून गेले
4. अडू झाले

उतारा - 3

आज एकूण होणाऱ्या मच्छीमारीत $\frac{1}{5}$ मासे गोड्या पाण्यातले असतात. जगाचा $\frac{3}{4}$ भाग समुद्राने व्यापला असून जमिनीपेक्षा त्यात प्रचंड अन्नसामग्री आहे. सागरी-माशांचे 16000 जात असे प्रकार आहेत, परंतु त्यातील 200 प्रकारांचाच आपण उपयोग करून घेत आहोत. दरसाल 2 कोटी, 50 लक्ष टन मासे मानवी आहाराकरिता पकडले जातात, तरीपण तेवढे मासे जगातील, निम्म्या रहिवाशांना पुरेसे होत नाहीत. 1 एकर शेतातील उत्पन्नापेक्षा 1 एकर तलावातील माशांपासून खात्रीने जास्त प्राप्ती होऊ शकते.

प्रश्न 86 : गोड्या पाण्यात किती टक्के मासेमारी होते ?

1. 80 %
2. 40 %
3. 20 %
4. 5 %

प्रश्न 87 : सागरी माशांपैकी किती प्रकारांचा आपण उपयोग करून घेतो ?

1. 16000
2. 50 %
3. 100 %
4. 200

प्रश्न 88 : दरवर्षी केवढे मासे पकडले जातात ?

1. 2 कोटी 50 लक्ष टन
2. 2 कोटी 10 लक्ष टन
3. 2 कोटी 50 लक्ष किग्रॅ.
4. 2 कोटी टन

प्रश्न 89 : कशापासून जास्त उत्पन्न मिळेल ?

1. एक एकर शेतीपासून
2. एक एकरातील झाडापासून
3. एक एकर तलावातील माशांपासून
4. एक एकर डोंगरापासून

प्रश्न 90 : अन्नसामग्री कोठे जास्त प्रमाणात आहे ?

1. जंगलात 2. तलावात 3. शेतात 4. समुद्रात

उतारा - 4

आज लोकांना भोगाव्या लागणाऱ्या सर्वांत मोठ्या आरोग्यविषयक समस्यांपैकी एक म्हणजे लठ्ठपणाचे वाढते प्रमाण. लठ्ठपणा हा बदलत्या जीवनशैलीचा परिणाम आहे - आहार, शारीरिक हालचाली, आरोग्य आणि पोषण यांतील बदलांचा. त्याच्यामुळे हाडांची झीज, मधुमेह, काही कर्करोग, हृदयाच्या तक्रारी आणि आत्मविश्वास खचू जाणे व नैराश्य यांसारख्या शारीरिक समस्या उद्भवू शकतात. त्यामुळे आपण आपली जीवनशैली बदलणे आणि त्याकरिता शारीरिकदृष्ट्या कार्यक्षम राहणे व पिष्टमय पदार्थ, प्रथिने, स्निग्ध पदार्थ आणि जीवनसत्त्वे, खनिजे यांना समृद्ध असा संतुलित आहार घेणे अनिवार्य आहे. लोकांच्या सवयी, आवडीनिवडी, जीवनशैली आणि कामाचे स्वरूप यांचा विचार करून त्यांच्या आहाराचे नियोजन करण्यासाठी प्रशिक्षित आहारतज्ज्ञ त्यांना मदत करू शकतात.

प्रश्न 91 : लेखकाच्या मते, लठ्ठपणा आहे -

1. रोग 2. एक जीवनशैली 3. एक अॅलर्जी 4. मनाची समस्या

प्रश्न 92 : लठ्ठपणाच्या समस्येपासून खालीलपैकी कोणत्या लोकांना कमी त्रास होणे अपेक्षित आहे ?

1. हॉटेलमध्ये व उपाहारगृहात खाणारे लोक 2. ऑफिसात दीर्घकाळ काम करणारे लोक
3. वातानुकूलित वातावरणात राहणारे लोक 4. खूप खेळ खेळणारे क्रीडापटू व खेळाडू

प्रश्न 93 : पिष्टमय पदार्थ, प्रथिने, जीवनसत्त्वे आणि खनिजे हे सगळे प्रकार आहेत -

1. औषधांचे 2. रसायनांचे 3. अन्नाचे 4. टॉनिक्सचे

प्रश्न 94 : आहारतज्ज्ञ म्हणजे अशी व्यक्ती, की जी -

1. लोकांना वजन कमी करण्यासाठी योग्य प्रकारचे व्यायाम शिकवते.
2. कोणते अन्न खावे, याविषयी आपल्याला सल्ला देते.
3. वेगवेगळ्या रोगांवर उपचार करते.
4. ज्यांना वजन कमी करायचे आहे, अशा लोकांकरिता कमी स्निग्ध अन्न शिकवते.

प्रश्न 95 : लोकांना आपली 'जीवनशैली' बदलण्याचा सल्ला लेखक देत आहे. हा बदल पुढील प्रकाराने शक्य आहे -

1. शहरांतून खेड्यात स्थलांतर करणे.
2. वातानुकूलित गाडीतून जाण्याऐवजी चालत ऑफिसला जाणे.
3. आजारी पडल्यावर डॉक्टरना पैसे देता यावेत म्हणून जास्त काटकसर करणे.
4. आपल्या आहारपद्धती बदलणे व जास्त व्यायाम करणे.

उतारा - 5

ऑलिम्पिकमध्ये भारतीय कसरतपटूंना अडखळताना पाहणे, ही एक निराशाजनक सामान्य गोष्ट होऊन बसली आहे. जगातील सर्वांत महान क्रीडा-महोत्सवातून केवळ एक पदक घेऊन येणे, ही थोडक्यात सांगायचे तर हृदयविदारक गोष्ट आहे. योजनाबद्धता, पुरेशा प्रशिक्षण सवलती आणि परदेशी वातावरणाचा परिचय यांचा अभाव हे भारतीय क्रीडाचमूच्या निरस प्रदर्शनाचे घटक मानता येतील. प्रतिभेच्या बाबतीत असे म्हणता येईल की, तिचे काही वानवा नाही. दहा कोटींहून अधिक लोकसंख्या असल्यावर प्रतिभा सापडण्यासाठी धावाधाव करावी लागते नाही. मग लाख रुपयांचा प्रश्न असा उठतो की, ऑलिम्पिकच्या रंगमंचावर या प्रतिभेचे काय होते ? तर याचे एकच स्पष्टीकरण असू शकते की, पैसा अथवा त्याचा अभाव हेच भारताच्या दुःखभरल्या कहाणीचे मूळ कारण आहे.

प्रश्न 96 : उताऱ्यात वापरलेल्या 'निराशाजनक' शब्दाचा अर्थ आहे -

1. चिंताजनक 2. त्रासदायक 3. दुःखकारक 4. भयावह

प्रश्न 97 : खालीलपैकी कशाच्या संदर्भात परिच्छेदात 'सर्वात महान क्रीडा-महोत्सव' असा उल्लेख आलेला आहे ?

1. पुरेसे प्रशिक्षण 2. क्रीडा कार्यक्रम पाहणे 3. ऑलिम्पिक 4. पदके जिंकणे

प्रश्न 98 : भारतीय क्रीडापटूंच्या अपयशाची कोणती कारणे उताऱ्यात सांगितलेली आहेत ?

1. योजनाबद्धता, पुरेशा प्रशिक्षण सवलती आणि परदेशी वातावरणाचा परिचय यांचा अभाव
2. खाण्याच्या सवयी, पुरेशा प्रशिक्षण सवलती आणि योजनाबद्धतेचा अभाव
3. परदेशी वातावरणाचा परिचय, प्रशिक्षणाच्या पद्धती आणि पुरेशा प्रशिक्षण सवलती
4. प्रशिक्षणाच्या वेळा, योजनाबद्धतेचा अभाव आणि परदेशी वातावरणाचा परिचय

प्रश्न 99 : 'लाख रुपयांचा प्रश्न' या शब्दांचा अर्थ आहे -

1. ज्याचे उत्तर दिल्यावर लाख रुपये मिळतील असा प्रश्न
2. सर्वात महत्त्वाचा आणि वाजवी प्रश्न
3. लाख रुपये किमतीचा प्रश्न
4. ज्याचे उत्तर देण्यासाठी लाख रुपये द्यावे लागतील असा प्रश्न.

प्रश्न 100 : ऑलिम्पिकच्या रंगमंचावर भारतीय प्रतिभेच्या अपयशाचे कोणते मूळ कारण आहे ?

1. योजनाबद्धता 2. पैसा 3. पैशाचा अभाव 4. पैसा अथवा त्याचा अभाव.

